

İDARİ YARGILAMA USÛLÜ HUKUKU DERSİ FİNAL SINAVI
(Tek Numaralı ve İkinci Öğretim Öğrencileri için)
23.05.2014

Sınav süresi 2,5 saattir. Ek cevap kâğıdı alınabilir. Kanun kullanılabilir. Başarılar dileriz.

I. DİLEKÇE YAZIMI SORUSU (40 Puan)

İçeriğinde Aloe Vera bulunan gıda veya içecek gibi dâhilî kullanımlı ürünlerin satış ve reklamlarının yaygınlaşmasını takiben bir kısım şikâyetlerin artması nedeniyle, Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan inceleme sonucunda, Dünya Sağlık Örgütü'nün bu ürünün kullanımını önermediği, aynı zamanda kolon kanseri oluşturma riski bulunduğu tespit edildiğinden, Sağlık Bakanlığı, 7.6.2013 tarihli yazısı ile Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'ndan Aloe Vera içeren gıda ve içecek ürünlerinin izinlerinin iptal edilmesini istemiştir.

(A) Şirketi tarafından Aloe Vera Jel (el kremi) ithalatı için 18.10.2013 tarihinde yapılan başvuru neticesinde Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nca 17.12.2013 tarih ve 1571 sayılı yazı ile ithalata izin verilmiştir. Şirket, izni aldıktan sonra 29.000 TL değerinde ürün ithal etmiş ve bu ürünün pazarlanması için tanıtım faaliyetlerine başlamıştır.

Yapılan denetimlerde, Aloe Vera içeren dâhilî kullanımlı ürünlerin satışına devam edildiğinin tespiti üzerine, Sağlık Bakanlığı'nın 30.1.2014 tarih ve 16102 sayılı yazısı ile Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nca anılan ürünler için verilen izinlerin iptal edilmesi gerektiği ikinci kez bildirilmiştir. Bu yazı üzerine Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 20.3.2014 tarihli Genelgesi ile Aloe Vera içeren bütün ürünlerin bu tarihten itibaren ithaline ve yurt içinde üretimine izin verilmemesi, verilmiş olanların iptal edilmesi, piyasada bulunan ürünlerin toplatılması istenmiştir. Bu genelgeye dayanılarak İstanbul Valiliği Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nün 2.5.2014 tarihli işlemi ile (A) Şirketine verilen ithalat izni iptal edilerek piyasadaki ürünlerin toplatılması yönünde karar alınmıştır.

(Yukarıdaki olay, Danıştay 10. Dairesi'nin E. 2007/3359, K. 2011/2296 sayılı kararından esinlenilerek hazırlanmıştır.)

MEVZUAT

5179 SAYILI GIDALARIN ÜRETİMİ, TÜKETİMİ VE DENETLENMESİNE DAİR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN DEĞİŞTİRİLEREK KABULÜ HAKKINDA KANUN

MADDE 19.- İhracat ve ithalatta gıda maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin gıda güvenliği ve kalitesi yönünden denetim esaslarını oluşturmaya Bakanlık (*Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı*) yetkilidir. Ancak, ihraç edilmek üzere üretildiğinin önceden ilgili mercilere bildirilmiş olması ve/veya ihraç edilecek ülke tarafından talepte bulunulduğunun ihracatçı tarafından beyan edilmesi halinde gıda kodeksine uygunluk aranmaz.

SORU 1 : (A) Şirketi için bir dava dilekçesi hazırlayınız.

II. KARAR İNCELEMESİ (20 Puan)

“Kütahya Merkez, Balıklı Mahallesi... pafta, ... ada, ... sayılı parsel üzerinde yer alan yapının Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 17.07.1987 günlü 3552 sayılı kararı ile II. Grup korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edildiği, davacının tescil kaydının kaldırılması istemiyle başvuruda bulunduğu, bu isteme ilişkin olarak Kütahya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Müze Müdürlüğü uzmanlarınca yerinde denetim sonucu hazırlanan 07.08.2007 günlü raporun sunulduğu, Eskişehir Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nca yapılan değerlendirme sonucunda alınan 18.09.2007 günlü 2150 sayılı kararla mezkur başvurunun reddine karar verildiği, akabinde davacının söz konusu raporda, Kütahya İli, Merkez, Balıklı Mahallesi ... pafta, ... ada, ... sayılı taşınmazının tescil kaydının kaldırılmasının uygun olduğu görüşünün belirtildiğinden bahisle Kütahya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kuruluna tescil kaydının kaldırılması isteminin yeniden değerlendirilmesi talebiyle başvurduğu, bu başvurusunun da 24.09.2010 günlü 596 sayılı karar ile reddi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Anayasal güvence altındaki temel hak ve özgürlüklerden olan mülkiyet hakkının kullanılabilmesi için, ilgililerin, gerekli işlemin yapılmasını idareden her zaman isteyebilecekleri açıktır. Bu durum mülkiyet hakkının zaman zaman ötesi niteliğinden kaynaklanmaktadır. Anayasa Mahkemesi'nin... kararlarında da bahsedildiği üzere, hukukun genel ilkelerinden birisi de mülkiyet hakkının zaman ötesi niteliği, başka bir anlatımla mülkiyet hakkının zamanaşımına uğramamasıdır. Mülkiyet hakkının bu niteliğinden dolayı, bu hakkı ilgilendiren konularda gerekli işlemin yapılması

isteminin idarece reddedilmiş olması halinde, aynı konuda 2577 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca idareye tekrar başvurulmasına ve başvurunun reddi halinde ret işlemine karşı dava açılmasına bir engel bulunmamaktadır. Her yeni başvuru üzerine idarece tesis edilecek işlem için 2577 sayılı Yasanın 7. maddesinde öngörülen 60 günlük süre içinde dava açılması mümkündür.

Bu durumda; davacının mülkiyet hakkını ilgilendiren bir konuda işlem yapılması istemiyle 2577 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca yaptığı en son başvurusunun reddi üzerine süresinde dava açıldığı dikkate alındığında, daha önceden aynı konuda yaptığı başvuru tarihinde işlemden haberdar olduğu gerekçesiyle davanın süre aşımı nedeniyle reddine ilişkin temyize konu Mahkeme kararında hukuki isabet görülmemiştir.”

(Yukarıdaki karar, Danıştay 14. Dairesi'nin E. 2011/15162, K. 2012/7461 sayılı kararından özetlenmiştir.)

SORU 2: Yukarıdaki kararı, İdare Hukuku ile İdari Yargılama Usulü Hukukunun esasa ve usule ilişkin müesseselerinden yola çıkarak, **kararda geçen ifadeleri aynen sınav kâğıdına aktarmamak kaydı ile** değerlendiriniz. Daha sonra bu karar gerekçelerine yönelik muhtemel eleştirilere ilişkin kendi görüşlerinizi yazınız.

III. YENİ KANUN MADDESİ YORUMU (20 Puan)

İvedi Yargılama Usulü

Madde 20/A –

1. İvedi yargılama usulü aşağıda sayılan işlemlerden doğan uyuşmazlıklar hakkında uygulanır:

- İhale yasaklama kararları hariç ihale işlemleri.
- Acele kamulaştırma işlemleri.
- Özelleştirme Yüksek Kurulu kararları.
- 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca yapılan satış, tahsis ve kiralama işlemleri.
- 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca, idari yaptırım kararları hariç çevresel etki değerlendirmesi sonucu alınan kararlar.
- 16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun uyarınca alınan Bakanlar Kurulu kararları.

2. İvedi yargılama usulünde:

- Dava açma süresi otuz gündür.
- Bu Kanunun 11 inci maddesi hükümleri uygulanmaz.
- Yedi gün içinde ilk inceleme yapılır ve dava dilekçesi ile ekleri tebliğe çıkarılır.
- Savunma süresi dava dilekçesinin tebliğinden itibaren onbeş gün olup, bu süre bir defaya mahsus olmak üzere en fazla onbeş gün uzatılabilir. Savunmanın verilmesi veya savunma verme süresinin geçmesiyle dosya tekemmül etmiş sayılır.
- Yürütmenin durdurulması talebine ilişkin olarak verilecek kararlara itiraz edilemez.
- Bu davalar dosyanın tekemmülünden itibaren en geç bir ay içinde karara bağlanır. Ara kararı verilmesi, keşif, bilirkişi incelemesi ya da duruşma yapılması gibi işlemler ivedilikle sonuçlandırılır.

SORU 3: Bakanlar Kurulu'nca 05.05.2014 tarihinde Meclis Başkanlığı'na sunulması kararlaştırılan ve İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda da çeşitli değişiklikler yapılmasını öngören Kanun Tasarısı'nda yer verilen yukarıdaki madde metnini; metnin anlamı, kapsamı ve idari yargılama usulüne getireceği değişiklikler çerçevesinde inceleyiniz.

IV. İDARİ YARGILAMA USULÜ MÜESSESESİ (20 Puan)

SORU 4: İdari Yargılama Usulü Hukukunun temel müesseselerinden olan “İdari Mercî Tecavüzü”, “Feragat”, “Re'sen Araştırma” ve “Kanun Yararına Bozma” kavramlarını açıklayınız.

I. DİLEKÇE SORUSU

GÖREVLİ /YETKİLİ
MAHKEME

DANIŞTAY BAŞKANLIĞINA,
(Genelgenin iptali + ithalat izninin iptali talep edilecekse)

İSTANBUL NÖBETÇİ DARE MAHKEMESİ HÂKİMİ'NE
(Sadece ithalat izni ve ürünlerin toplatılması kararının iptali talep edilecekse)
(Tam yargı davası açılacaksa)

DAVACI : A Şirketi

Adres: ...

Vekili: Adı-Soyadı

Adres: ...

DAVALI : Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı/Ankara, İstanbul Valiliği i Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü/İstanbul

KONU : [*Dava konusu idare işlemlerin belirli ya da belirlenebilir şekilde ifade edilmesi «varsa yürütmenin durdurulması talebi» ; tam yargı davası ise tazminat türü (maddi-manevi) ve miktarının ortaya konması gerekmektedir.]*

Davalı Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 20.3.2014 tarihli **genelgesinin** öncelikle yürütmesinin durdurulması ve yargılama sonucunda **iptali**, söz konusu genelgeye dayanılarak İstanbul Valiliği i Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından 2.5.2014 tarihinde müvekkilim (A) Şirketine verilen **ithalat izninin iptal edilmesi ve piyasadaki ürünlerin toplatılması** işleminin de öncelikle yürütmesinin durdurulması ve yargılama sonucunda **iptali**; ayrıca bu işlemler nedeniyle müvekkilim (A) Şirketinin uğramış olduğu 29.000 TL maddi zararın ve itibar kaybı nedeniyle oluşan manevi zararın tazmin edilmesi talebinden ibarettir.

TEBELLÜH TARİHİ : İdare tarafından 20.03.2014 tarihinde çıkarılan genelgeye dayalı olarak tesis edilen ithalat izninin iptali ve piyasadaki ürünlerin toplatılması yönündeki işlem 2.5.2014 tarihinde tesis edilmiş olup süresi içinde bu dava açılmaktadır.

AÇIKLAMALAR : Bu kısımda, hukuki uyulmazlığı ve doğrudan olayın kısaca özetlenmesi, başka bir deyişle olayın gelişimine dair bilgi verilmesi gerekmektedir.

YÜRÜTMENİN DURDURULMASI TALEBİNİN GEREKÇELERİ :

ÖNEMLİ : Yürütmenin durdurulması talebi, ayrı bir dava türü değildir. Ancak bir iptal davası açılmıyorsa, buna bağlı olarak YUK md. 27’de sayılan hakların gerçekleştirilmesi halinde dava sonuçlanıncaya kadar dava konusu idari işlemlerin etkilerini askıya almak için talep konusu edilir.

Bu kısımda, hakkında yürütmenin durdurulması istenen işlemlere dair açık hukuka aykırılık ve telafisi güç ve imkânsız zarar olduğu iddiaların, idari yargılama usulüne hâkim temel kavramlarla gerekçelendirilmesi gerekmektedir.

Dava konusu işlemlere ilişkin olarak ise; Sağlık Bakanlığı tarafından içeriğinde Aloe Vera bulunan dâhili kullanımlı ürünlerin (gıda ve içecek) sağlığa zararlı olduğu ve bu nedenle bunlara ilişkin izinlerin iptal edilmesi istendiği halde, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından Aloe Vera içeren tüm ürünlere dair düzenleme yapılmıştır. Genelgeye ilişkin olarak sebep ve konu unsurları açısından açık hukuka aykırılık söz konusudur.

Şirket, yaptığı 29.000 TL’lik ithalat ve tanıtım faaliyetleri ve bu faaliyetlerin karlılığının alınamaması nedeniyle, yaptığı yatırım bakımından önemli bir zarara uğrayacak, mali durumu ciddi bir şekilde sarsılacak, giderek ticari hayatına devam edememesine neden olacaktır. Bunun yanında, davaya konu işlemler nedeniyle şirket itibarının zedelenecek olması da, telafisi güç ve imkânsız zararlara ilişkin iddialar arasında gösterilebilecektir.

HUKUKİ GEREKÇELER :

1) GENELGENİN İPTALNE YÖNELİK HUKUKİ GEREKÇELER:

Olayda bahsi geçen ve iptal talebine konu edilen genelge, idari işlemlerin maddi tasnifi bakımından genel düzenleyici işlem olarak ortaya çıkar. Şerhi işlemin bizzat unsuru açısından (hangi unsorda sakatlık iddiası varsa) değerlendirilerek hukuka aykırılık iddiaları ortaya konmalıdır.

Dilekçede Sağlık Bakanlığı’nın yazısı ile Genelge’nin konusu arasındaki çelişki hukuka aykırılık iddiaları arasında öne çıkmaktadır. Sağlık Bakanlığı tarafından gönderilen yazıda, dâhili kullanımlı ürünlerin sağlığa zararlı olduğu gerekçe olarak gösterilmiştir; ancak Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Aloe Vera içeren tüm ürünlere yönelik bir işlem tesis etmiştir. Bu nedenle **sebeplere** ve **konu** unsurları bakımından bir hukuka aykırılık söz konusudur.

2) ŞİRKETİN İPTAL VE ÜRÜNLERİN TOPLATILMASI İÇİN İZİNLERİN İPTALNE YÖNELİK HUKUKİ GEREKÇELER:

Bu kısımda da Genelgenin iptaline ilişkin olarak deñinilen gerekçelere deñinilmesi beklenmektedir.

3) MADDİ TAZMİNAT TALEBİNİN GEREKÇELERİ :

Şirketin hukuka aykırı şekilde gerçekleştirildiği işlem nedeniyle şirketin ithal ettiği ürünler toplatılmış ve bu süreçte tanıtım faaliyetlerine de bağlı olan şirket maddi zarara uğramıştır. İthal edilen ürünlerin deñeri ve tanıtım faaliyetleri kapsamında yapılan masrafların tazmini istenmektedir.

SONUÇ ve TALEP :

ÖNEMLİ! *Dava dilekçesinin KONU kısmı ile SONUÇ ve TALEP kısmının birbiriyle uyumlu olması önem arz etmektedir.*

- 1) Davalı Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 20.3.2014 tarihli genelgesinin öncelikle yürütmesinin durdurulması,
- 2) Söz konusu genelgenin yargılama sonucunda İPTAL,
- 3) Genelgeye dayanılarak İstanbul Valiliği Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından 2.5.2014 tarihinde müvekkilim (A) şirketine verilen ithalat izninin iptal edilmesi ve piyasadaki ürünlerin toplatılması yönündeki işleminin öncelikle yürütmesinin durdurulması,
- 4) Söz konusu işlemlerin yargılama sonucunda İPTAL,
- 5) Bu tür bir işleme maruz kalması dolayısıyla uğradığı maddi zarara binaen 29.000 TL maddi tazminata ve itibar kaybı sonucu uğradığı manevi zararın giderilmesine hükmedilmesini,
- 6) Yargılama giderleri ve vekâlet ücretinin davalı idareye yükletilmesini,

Saygılarımla arz ve talep ederim.

Davacı vekili

Ş mza

EKLER

II. KARAR İNCELEMESİ

Karara konu olayda; davacının taahhümlü, Taahhümlü Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 17.07.1987 tarihli kararı ile II. grup korunması gerekli taahhümlü kültür varlığı olarak tescil edilmiştir. Davacı, 10. YUK 10. maddeye dayanarak tescil kaydının kaldırılması yönünde işlem yapması için idareye bir başvuruda bulunmuştur. Bu başvurusuna ilişkin, Kütahya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Müze Müdürlüğü uzmanlarınca rapor hazırlanmıştır. Söz konusu raporda 'tescil kaydının kaldırılmasının uygun olduğu' görüşü belirtilmiş olmasına rağmen, davacının başvurusu 18.09.2007 tarihinde reddedilmiştir. Davacı, rapordaki görüşe dayanarak, tescil kaydının kaldırılması gerektiğini ifade ederek, yeniden değerlendirilme yapılmak suretiyle tescil kaydının kaldırılması için tekrar bir başvuruda bulunmuş fakat bu başvurusu da 24.09.2010 tarihinde reddedilmiştir. Davacı bunun üzerine dava açmıştır. İlk derece mahkemesi, davacının, daha önce de aynı konuda bir başvuru yaptığını ve bu başvurusunun 2007 yılında reddedildiğini, dolayısıyla da davacının o tarihten itibaren işlemden haberdar olduğunu fakat davayı zamanında açmadığını belirterek, süre yönünden davanın reddi kararı vermiştir. Danıştay ise; mülkiyet hakkının niteliğine vurgu yapmıştır. İlgililerin, temel hak ve özgürlüklerden biri olan bu hakkın kullanılabilmesi için idareye her zaman başvurabileceklerini ve bu başvurularının reddi halinde de her ret işleminden sonra yeniden başvuran dava açma süresinde, iptal kararı iptal davası açabileceklerine karar vermiş ve ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur. (Olayın kendi cümleleri ile anlatımı-10 puan)

Olayda, değerlendirilmesi gereken husus; 10. YUK 10. madde çerçevesinde idareye, bir işlem tesis etmesi için başvuru yapıldığında ve başvurunun sarıh veya zımni reddi halinde; dava açma süresi içinde dava açılmaz ise daha sonra aynı işlem için yine 10. YUK 10. maddeye dayanarak bir başvuru yapıp bu başvurunun reddi halinde, söz konusu ret işlemine karşı iptal davası açılıp açılmayacağıdır. Danıştay kararı, sonucu bakımından isabetlidir fakat karar gerekçesi yerinde olmayıp çok tatmin edici değildir. Danıştay, bu tür uyuşmazlıklarda, hem süre hususuna dikkat etmeye çalışmakta hem de temel hak ve özgürlüklerin ihlaline ilişkin uyuşmazlıklarda sırf süreden dolayı davanın esasını inceleyememe gibi bir durumun olmaması için davaya bakmak istediğinden bu tür kararlar vermektedir. "Zaman ötesi" kavramının kullanılması isabetsiz olup hukuki anlamda yeterli açıklığı sağlamamaktadır. Ayrıca; karar gerekçesinde, sanki sadece mülkiyet hakkının ihlali halinde böyle bir hakkın sağlanacağı anlaşılmaktadır; oysa temel hak ve özgürlüklerin tümünde ihlal devam ediyorsa; 10. YUK 10. madde uyarınca başvuru yapıp her yeni başvuru sonucunda verilen cevaba karşı dava açma süresi içinde dava açılabilecektir. Danıştay, mülkiyet hakkının korumaya yönelik bir düüncüyle hareket ettiğinden bu şekilde bir karar vermiştir. 10. YUK 10. madde uyarınca; bir temel hak ve özgürlüğün kullanımına ilişkin kişinin

idareye baş vuru yapıp bu baş vuruya verilen ret cevabına karş ı herhangi bir dava açmaması; kiş inin daha sonra bu baş vurusunu ı YUK 10. maddeye dayanarak tekrarlamasına ve verilen cevaba göre dava açmasına engel oluş turmamaktadır. Derslerde verilen pasaport baş vurusu örneş ine benzer ı ekilde bu olayda da kiş i; ı YUK 10. maddeye dayanarak, -tescil kaydı kaldırılmadıkça- mülkiyet hakkına dayanarak taş ınmazı üzerindeki tescil kaydının kaldırılması yönünde idarece bir iş lem tesis edilmesini idareden her zaman talep edebilecek ve verilen cevaba göre dava açabilecektir.

(Puan verilen diş er ihtimal: Bu uyuş mazlış ı ı YUK 11. madde çerçevesinde inceleyip; Danış tay kararının isabetsiz olduş unu, zira 11. madde uyarınca dava açma süresi geçirilmiş tir ı ekilde açıklama yapanların cevaplarına da aynı seviyede olmamak üzere puan verilmiş tir.)

III. YENİ KANUN MADDESİ YORUMU

ı vedit yargılama usulünün, davaların uzun sürdüş ünü kabul edip, içlerinden bazılarını bu sarmaldan çıkarmaya yönelik bir mekanizma olarak tasarlandış ı anlaş ılmaktadır. Bazı iş lemlere iliş kin dava sayısını azaltmak ve çabuk görülmesini saş lamak için getirilmiş tir. Amacının yargılamayı hızlandırmak olduş u açık olsa da, seçtiş i konuların hızlandırılması gerekir mi, hızlandırmak için öngördüş ü hususlar yeterli mi? Bu hususları irdelemek gerekmektedir.

Öncelikle ilk fıkrada ivedi yargılama usulünün kapsamı belirtilmiş . Sınırlı sayıda uyuş mazlık bu kapsama sokularak ivedi yargılamaya baş ka uyuş mazlıkların dâhil edilmesinin önü kesilmiş .

- a) ı haleden yasaklama kararları hariç ihale iş lemleri.
- b) Acele kamulaş tırma iş lemleri.
- c) Özelleş tirme Yüksek Kurulu kararları.
- d) 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teş vik Kanunu uyarınca yapılan satış , tahsis ve kiralama iş lemleri.
- e) 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca, idari yaptırım kararları hariç çevresel etki deş erlendirmesi sonucu alınan kararlar.
- f) 16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüş türülmesi Hakkında Kanun uyarınca alınan Bakanlar Kurulu kararları.

Sınavda ilk fıkrada altı bent halinde sayılan uyuş mazlıkların ivedi yargılamaya dâhil edilmesine iliş kin deş erlendirmeleriniz beklenmiş tir. Örneş in, ihaleden yasaklama kararlarının hariç tutulması amaca uygun mudur? Kiş ilerin ticari itibarını sarsacak, yasaklama kararı kalkana dek

ticari hayatlarına ket vuracak bir karar olan “ihaleden yasaklama kararları”nın da ivedi görülmesi daha uygun olmaz mıydı? Ya da “afet riski altındaki alanların dönüştürülmesine ilişkin kararların ivedi yargılamaya tabi tutulması deprem kuşakında bir ülke olan Türkiye açısından isabetli bir düzenleme olmuştur” gibi, altı bende ilişkin olarak isabetli bulup bulmadığınıza ilişkin değerlendirme beklenmiştir.

İkinci olarak madde metninin idari yargılama hukukuna getireceği değişiklikler sorulmuştur. Buna ilişkin olarak;

a) Dava açma süresi YUK md. 7 uyarınca Danıştay ve idare mahkemelerinde 60 gün, vergi mahkemelerinde 30 gün iken bu madde kapsamına dâhil uyuşmazlıklarda 30 gün olarak belirlenmiştir. Davacının adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye başvuru hakkını kısıtlayan bir hüküm mü olmuştur, yoksa dava süresinin kısaltılması açısından isabetli bir düzenleme mi olmuştur? Her iki görüşün de gerekçelendirilmesi halinde puan verilmiştir.

b) YUK md. 11’in bu uyuşmazlıklarda uygulanmayacağı belirtilmiştir. YUK md. 11 kapsamında başvuru dava açma süresini durduracağından maddenin uygulanmaması doğru ve yerinde bir düzenleme midir? Yoksa YUK 11 uyarınca uzlaşıp dava açma yoluna gitmeden uyuşmazlığı çözme ihtimali varken davacıya yönelik bu ihtiyari idari başvuru yolunun kısıtlanması isabetsiz bir hüküm mü olmuştur?

c) İlk inceleme süresi YUK md. 14 gereği 15 gün iken bu maddeyle 7 güne düşürülmüştür. Ancak bu mahkemeye yönelik düzenleyici bir süre olduğundan ilk incelemenin 7 gün içinde bitirilmemesi durumunda mahkeme bir yaptırımla karşılaşmayacaktır.

d) Savunma süresi YUK md. 16’da 30 gün olarak belirlenip, haklı sebeplerin bulunması halinde 30 gün daha uzatılabileceği öngörülmüştür. İvedi yargılama usulü kapsamında bu süreler 15 güne düşürülürken süre uzatımı için haklı sebepler de aranmamıştır. YUK sisteminde replik-düplik amaçları varken, bu maddede savunma verilmesi yahut savunma verme süresinin geçmesiyle dosyanın tekemmül etmesi sayılacağı belirtilmiştir. Davacıya yönelik savunma hakkını kısıtlayan bir değişiklik midir?

e) Yürütmenin durdurulması talebine ilişkin olarak verilecek kararlara YUK 27/7 uyarınca 7 gün içinde itiraz(kanun yolu olan itirazdan farklı, özel bir itiraz) etmek

mümkün iken, bu madde kapsamında itiraz imkânı kaldırılmıŒtır. Hem yürütmenin durdurulması talebinin reddi, hem de kabulü durumunda verilen karar kesinlik arz edecektir. Yürütmenin durdurulmasına itirazın kaldırılması davacı ve davalı açısından hak kaybına yol açan bir hüküm niteliğindedir midir d, yoksa Anayasa md. 125'teki kısıtlama gerekçelerine uygun olduğundan hukuka uygundur mu demeliyiz?

f) Davaların dosyanın tekemmülünden itibaren en geç 1 ay içinde karara bağlanacağı hüküm altına alınmıştır. 2002 YUK md. 20'de 6 aylık bir süre öngörülmüşken, 20/A maddesi ile bu süre kısaltılmıştır ancak bu da mahkemeye yönelik düzenleyici bir süre olduğundan yargılamanın hızlanmasını sağlar mı? Bunun değerlendirilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak; madde metni kapsamında her iki fıkranın da isabetli bulup bulmadığını yanlarını hukuki bir üslup ile değerlendirip, maddenin getirdiği değişiklikleri belirtmeniz aranmıştır.

IV. KAVRAM SORUSU

(Bu kavramlar 2002 Yargılama Usulü'nde ifade ettikleri anlam çerçevesinde değerlendirilmelidir.)

RE'SEN ARAŞTIRMA: Hukuk Yargılamasında mevcut olan " taraflarca getirilme" ilkesinin aksine 2002 Yargıda "re'sen araştırma" ilkesi geçerlidir. 2002 Yargı bu yönüyle ceza yargılamasına benzemektedir. 2002 YUK md. 20'de mahkemelerin bakmakta oldukları davalara ait her çeşit incelemeyi kendiliklerinden yapacakları, her türlü bilgilerin verilmesini ve evrakın gönderilmesini taraflardan ve diğer kişilerden isteyebilecekleri düzenlenmiştir. 2002 Yargı Mahkemesi yalnız bilgi ve belge istemekle yetinmez; gerekli gördüğünde kendiliğinden keşif veya bilirkişiyi incelemesi yapılmasına da karar verebilir. Re'sen araştırma ilkesinin bir sonucu olarak, mahkeme tarafların gösterdiği hukuki sebeplerle bağlı değildir. Örneğin bir idari işlemin hukukiliğini denetleyen 2002 Yargı Mahkemesi tarafların gösterdiği sebeplerle bağlı olmaksızın her bir unsur açısından işlemin hukuka uygunluğunu inceleyecektir.

2002 YARGI MERCİ TECAVÜZÜ: Bir idari işlem hakkında dava açılmadan önce tüketilmesi gereken idari başvuru yolları öngörülmüş olabilir. Yine 2002 YUK md. 13 gereği bir idari eylemden dolayı hakları ihlal edilmiş olanlar idari dava açmadan önce, kanunda öngörülen süreler içerisinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gerekmektedir. Bu şekilde zorunlu bir idari başvuru yolunun öngörülmüş olması halinde, ilgililerin bu yolu tüketmeden doğrudan 2002 Yargı Mahkemesi'nde dava açmaları halinde idari merci tecavüzü

gündeme gelecektir. İdari merci tecavüzü ilk inceleme konularındandır. İdari merci tecavüzü vaki olması halinde İdare Mahkemesi dilekçenin görevli idare merciine tevdiine karar verecektir.

KANUN YARARINA BOZMA: Kanun yararına bozma müessesesi temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşen kararlara karşı Danıştay Başsavcısı'nın başvurabileceği özel bir temyiz yoludur. Kanun yararına temyiz edilebilecek kararlar BİM kararları ile idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştay'ca ilk derece mahkemesi olarak verilip temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşen kararlardan yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenlerdir. Yapılan temyiz istemi yerinde görülürse karar kanun yararına bozular ancak bu bozma kararı önceden kesinleşmiş olan mahkeme kararlarının hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz. Hukuk düzenine ters düşen kararların, hukuk aleminden kaldırılması ve emsal teşkil etmemesi adına bozulmasını mümkün kılan bu kanun yolunun; olağan yada olağanüstü kanun yollarından hangisine dahil olduğu hususu tartışmalıdır.

FERAGAT: Davaya son veren taraf işlemlerinden olan feragat davacının netice-i talebinden vazgeçmesidir. 3179 sayılı YUK 31. md. göndermesi ile feragat hususunda HMK hükümleri uygulanacaktır. Tek yanlı bir irade açıklaması ile yapılan feragat idari yargıda yazılı olarak yapılır. İptal davasının objektif niteliği gereği hukuka aykırı olan idari işlemin iptalinde kamu yararı görülmektedir. Bu nedenle Danıştay kimi durumlarda feragat istemlerini kabul etmemektedir. Tam yargı davalarında istemin bir bölümünden feragat de olanaklıdır. Ancak koşullu feragatte bulunulamaz.

Sınav Cevabı
2 soru kopitten
olunmaktadır.

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

Fakülte Numarası : ...
Adı ve Soyadı : ...
Yarıyıl : 8
Ders : İdari Yargı Hukuku

Sınav Sonucu	
İmza	İmza

I - DİLEKÇE YAZIMI

23.05.2014

Danıştay Başkanlığı'na
Ankara

Duruşma talebidir.

Davacı : A Şirketi - Adres: Mevzuat Cd. No:10 Fethi - İstanbul

Velat : Av. Sena Keskin Okcu - Adres: İdare C. Yargı Ap. No:1 Fethi - İstanbul

Baro sicil no : x x x x

Davalı :
• Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
• İstanbul Valiliği

Tebellüp Tarihi : 02.05.2014 → (de tebellüp edemis sayıyoruz)

Davanın Konusu : Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 20.03.2014 tarihli Genelgesi'nin iptali ve

• Bu Genelgeye dayanarak İstanbul Valiliği Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nün 2.5.2014 tarihli işleminin iptali

• Söz konusu işlemler nedeniyle, ~~bu~~ müvekkilin daha önce uygulanan aldığı izne dayanarak yaptığı ithalat ve ürünün tanıtım masrafları nedeniyle uğradığı zararların tazmini istenmektedir.

Talep edilen miktar : 35.000 TL

Olayın Gelişimi : Müvekkil Aloe Vera Jel (el kremi) ithalatı için 18.10.2013 tarihinde Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na başvurmuş, bu başvuruyu izleme Bakanlığı 17.12.2013 tarihinde 1571 sayılı yazı ile ithalata izin vermiştir. Müvekkil aldığı bu izne güven duyarak 29.000 TL değerinde ürün ithal etmiş, bu ürünün pazarlamaya ilişkin gerekli tanıtım faaliyetlerinde bulunmuş, siparişler almış, sözleşmeler kurmuştur. Tüm bunları hemen ekibinde Gıda Tarım ve Hayvancılık

5/6

Bakanlık 20.3.2014 tarihinde bir genelge yayınlamış, Aloe Vera içeren bütün ürünlerin bu tarihten itibaren ithaline ve yurt içinde üretimine izin verilmemesi, verilmiş olanların iptal edilmesi, piyasada bulunan ürünlerin toplanmasını istemiş, İstanbul Valiliği Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nde bu genelgeye dayanarak 2.5.2014 tarihinde müvekkilimize ~~hakkında~~ hakkında işlen tesis ederek, verilmiş olan ithalat izni iptal edilmiş ve piyasadaki ürünlerin toplanmasını yönünde karar alınmıştır. Bunun üzerine oluşmuş mazdur yetimlik nedeniyle dava açma ~~ve~~ perçipi doğmuştur.

Hukuki Gereklere:

Tesis edilen ~~bu~~ idari işlemler hukuka aykırıdır. Şöyle ki; Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ^{ithalat ve ihracat} gıda maddeleri ve gıda ile temasta bulunan maddelerin kalitesi ve miktarı yönünden denetim esaslarını oluşturmuş yetkili olduğu konusunda belirtilmiştir. Ancak müvekkilin ithal ettiği ürünler gıda niteliğinde değildir. Dolayısıyla işlemler yetli yönünden suluştur. Bakanlık'ın tesis ettiği işlemler sebep yönünden hukuka aykırıdır ~~çünkü~~ ~~ithal edilen~~ ~~ürünler~~ Bakanlık söz konusu genelgeye dayanarak Aloe Vera içeren tüm ürünlerin ithalını, üretimini yasa dışı yapmıştır. Ancak müvekkilin ithal ettiği ürünler hiç bir şekilde ~~domestik~~ kullanılmıyorken, kimlikle anlaşılmıştır. Aynı ~~gıda~~ ~~sepiyo~~ ~~zararlı~~ olduğu iddia edilen ve ^{Dünya} Sağlık Örgütü'nün önerdiği ürünler Aloe Vera içeren gıda ve içecek ürünlerdir. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda bu madde bulunan her türlü ürüne karşı getirilen yasak, izinlerin iptali ve toplanma kararları ^{konu bakımından} hukuka aykırıdır. Bu işlemlerin ^{bu şekilde} uygulanması, ~~bu~~ yeterli inceleme ve araştırma yapılmadan, toptancı bir zihniyetle karuyu yolaştırılması idaresinin üzerine düşen araştırmayı, inceleme yapılmadan işlemler tesis edilmesi, idarenin işleyişinde ^{şerhli özen} ~~bu~~ ~~gösterecektir~~ ^{gösterecektir} ve bu işlemlerin uygulanmaması perçilin lisanslar açısından ~~bu~~ ~~arık~~ ~~zararlı~~ olupmasına sebep olmuştur. İthalat iznine girer düzeyde, ~~bu~~ ~~gıda~~ ~~vapo~~ ~~içecek~~ olmayan ürünlerin ithali ve bunların serbestçe toplanması, hem maddi açıdan hem manevi açıdan zarar doğurmuştur, tazmini gerekir.

Sorusu ve İstenen ~~ve~~ Dava Konusu

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 20.3.2014 tarihli genelgesinin iptali, İstanbul Valiliği Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nün 2.5.2014 sayılı müvekkilimize hakkındaki uygulanmış işlemlerin iptali, Belirtilen zararın tazmini, Duruşma yapılması, Bilirkişi ataması, Yargılama giderleri ve vekalet ücretinin karşı tarafı yükletilmesinden ibarettir.)

İmza
Av. Servet Keskin Ökçü

Ek 1 → itihad edile, unmlere itisun repolar

Ek 2 → glan tutaroklor

Ek 3 → itihadit iun belpari

Ek 4 →

Cevapların 2 çarşaf
kayıtları alınmıştır.

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

Fakülte Numarası :
Adı ve Soyadı :
Yarıyıl : 8
Ders : İdari Yargı Hukuku

Sınav Sonucu	
İmza	79
İmza	

II. KARAR İNCELEMESİ

Söz konusu kararda; davacıya ait yapı taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları Yüksek Kurulunun kararı ile "II. Grup konması gerekli taşınmaz kültür varlığı" olarak tescil edildiği; davacının bu idari işleme karşı tescil kaydının kaldırılması istemiyle başvuruda bulunduğu, bu başvuru üzerine Kültür Varlıkları Komisyonu'nun görevlendirildiği uzmanlar ^{yerinde} inceleme ve denetim yapılarak bir rapor hazırladığı, bu rapor üzerine söz konusu Kurulunun davacının kaydını kaldırılmasına yönelik başvurusunu reddettiği, ardından davacının uzmanlara hazırlanan raporda aslında taşınmazın tescil kaydının kaldırılmasının uygun olduğu yönünde görüş bildirdiğini ileri sürerek Kurulunun tescil kaydının kaldırılması isteminin yeniden değerlendirilmesini talep ettiği, bu ikinci başvurusunun da kurulca reddettiği; tüm bu süreçler sonra da davacının tescil kaydının kaldırılması amacıyla bölünmelele olan davayı açmaya mecbur kaldığı anlaşılmaktadır.

Davacı idareye 2 kez başvuruda bulunmuş, sonuncusunun da reddi üzerine dava açılmış. Kararda değerlendirilen husus; bir kişi bir idari işleme karşı başvuruda bulunup; red cevabı aldıktan sonra ikinci kez başvurur ve red cevabı alırsa; ilk başvuruda zaten red cevabını aldığı ve bu cevap üzerine süresinde dava açmış olması gerektirir. 2. başvurudan sonra süresinde dava açmış bile olsa; bu dava süresi aşımı nedeniyle red edilip edilmemesi gerektirir.

Danıştay abresi, mülkiyetin anayasada güvence altına alınmış bir hak olduğu, niteliğinin zaman dışı olduğunda bahisle mülkiyetin hakların zamanasınca uğranması için, istem bu hakla ilgili ise, istem red edilmiş bile olsa kişilerin idareye tekrar başvurabilecekleri, sonraki başvurusunun da reddi durumunda buna karşı dava açabilecekleri, kişinin her yeni başvurusunda idarenin kusur işleyiş için dava ^{sonra} süresinin tekrar açılacağını ifade etmektedir. Davayı süre aşımı nedeniyle red eden mahkemenin kararını isabetli bulmuştur.

Kisilerin, hokkonda, idarece tesis edilen işlemlere karşı, idareye her zaman başvuru yapılabilmesi hukuk devleti ilkesinin bir gereğidir. İdare hukukunda, kanunla getirilmiş süreler de hukuki istikrar, işlem güvenirliği gibi amaçlara yöneliktir. Ancak bu konuda çok şüpheli örnek de ihtilal edilmiş hokkolan yerine getirilmesini, tazminini zorlaştırır, toplumsal karışı bozar. Olayda temel hokk ve öngörülerde biri olan milliyet hokkunun kullanılmasına yönelik bir müraaattı vardır. Her yeni müraaattı dava açma süresinin yeniden işleme başlanması gerekmemektedir. Danıştay içtihatları da bu yöndedir. Dolayısıyla olmanın süre aşımı nedeniyle reddine karar veren mahkeme kararı yerinde değildir. Son müraaatten reddi tarihinden itibaren dava açma süresi içinde dava açılabilir. Danıştay dairesi de söz konusu kararda hukuki isabet görmemiştir. ANCAK gerekçe olarak gösterdiği hokklar (milliyet hokkunun niteliği, zamanasımına uymaması gibi) olayın özüne uygun değildir. Zira burada sorulması bu hokkunun niteliği değil, idari yargı prosedürü içinde bu hokkunun nasıl takip edilebileceğine ilişkindir. Dolayısıyla Danıştay dairesinin ulaştığı karara katılmakla beraber, gerekçesini yerinde görmemeletemiz.

III - YENİ KANUN MADDESİ YORUMU

Modde metnine göre; 1. fıkrada sayılan işlemlerden oluşan uymamaslıklarda "ivedi yargılama usulü" uygulanacaktır. İşlemler açısından "sınırlı süre" hdi vardır. Bunun haricindeki işlemlere uygulanmayacaktır. Moddede, bu usulün uygulanacağı işlemler sayıldktan sonra, ivedi yargılamanın hangi usulde, nasıl yapılacağı 2. fıkrada ifade edilmiştir. Bu usulde dava açma süresinin 30 gün olduğu belirtilmiştir. İdare mahkemelerinde 60 gün olan dava açma süresi bu işlemler bakımından kısaltılmış. (Vergi mahkemelerinde ^{dava açma süresi} ile aynı olmuş) 11. mad. hükümlerinin uygulanmayacağını söylemiş. Yani, ilgili-lerin bir idari işleme karşı dava açmadan önce, işleme ilişkin taleplerini üst mahkeme, idari dava açma süresinde başvurmadan yoluna ilişkin hükümler uygulanmayacak. (Zaten bu ihtiyai bir başvuru oldu ama bu tür işlemlere yönelik olarak bu ihtiyai ara süre de kaldırılmış) İYUK 14 de, ilk inceleme için dilekçenin alındığı tarihten 15 gün içinde bitirileceği ifade ediyor, bu doğrultüde, sayılan işlemlere ilişkin olarak ilk inceleme süresi 7 güne iniyor. Moddeye göre, bu işlemlerden oluşan uymamaslıklarda, dilekçeler teatisi aşaması da hem süre yönünde (30 günden 15 güne) hem de

tespit ederse, bu noktada incelemeyi keser ve dilekçeyi ilgili idare mercisine tevdi eder.

Karın yoruma bozma = Bölge idare mahkemelerinde, idare ve vergi mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi ~~te~~ olarak verilen bir karar temyiz incelemesinde peşmede kesinleşmiş ve verilen karar yürürlükteki hükümlere aykırıysa, ilgili Bakanlık fahişi veya re'sen Danıştay Başsavcısı tarafından karın yoruma temyiz alınabilir. İstek gerinde pürüzse karar "karın yoruma" kanulur. Ancak daha önce temyiz incelemesinde peşmede kesinleşmiş olan, söz konusu mahkeme yada Danıştay kararın hükümleri sonucları ortada kalmaz. Bozma kararı, hukuk alanında sonradan kararlara yön gösterir.

Re'sen araştırma = Danıştay ve idari mahkemeler, bütçelerinde bulunan her cedit incelemeyi kendiliklerinde yaparlar. Lüzum görüldükçe bilgi ve belgeyi taraflardan veya ilgili diğer yerlerden isteyebilirler. Bu kriter bunları istek doğrultusunda yeme getirmeye mecburdur.

~~İstisnai~~ ~~Yargılama~~

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

Fakülte Numarası:
Adı ve Soyadı:
Yarıyıl: 8
Ders: İdari Yargılama Hukuku

Sınav Sonucu	
İmza	İmza

(I)

(Davanın açıldığı yasa yerine işin açıklama
sorumu sonunda yapılmıştır.)

Öncelikle davalı idarenin savunması
alınmadan geçici yürütmenin durdurul-
ması taleptir.
Savunması alındıktan sonra dava
sonuçlanıncaya kadar yürütmenin
durdurulması taleptir.
Davalının cevap süresinin kısıtlanması
taleptir.
Memur eliyle tebliğ taleptir.

Danıştay Sayın Başkanlığına,

Davacı: (A) Şirketi, Adres

Velili: Av. Sami Gürler T.C. Kimlik No: 1113113456
Büyükdere sok. Yeni Han. No: 4 D: 7
Beşiktaş / İstanbul.

Davalı: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, İstanbul Valiliği.

Konu: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 20.03.2014 tarihli Genelgesinin
ve bu Genelgeye dayanarak ^{Valilikçe} tesis edilen müvekkilim A Şirketine verilen ithalat
izininin iptali ve ürünlerin toplanmasına ilişkin 02.05.2014 tarihli işlem, öncelikle
davalının savunması alınmadan önce geçici olarak yürütmenin durdurulması, savun-
masından sonra nihai karara kadar yürütmenin durdurulması, memur eliyle
tebliğ yapılması, davalı idarenin cevap süresinin kısıtlanması, tarafımızca işbu
davanın açılmasını gerektiren (yukarıda zikredilen) ilmi işlemin iptali ve nihayet
işlem neticesinde uğradığımız 40.000 TL maddi zarara yönelik tazminata hük-
medilmesi talebimden ibarettir.

Tebliğ Tarihi: 05.05.2014 tarihinde (alayda açık değil) tebliğ edilmiş olup
işbu dava süresi içinde açılmıştır.

Açıklamalar:

1. MÜVEHHLİM (A) ŞİRKETİ Aloe Vera (el kreni) jel pazarlaması işiyle ilgili et-
mekte ~~olup~~ olması dolayısıyla söz konusu ürünlerin ithalatı için 18.10.2013 tarihinde
başvurmuş olup bu başvurular neticesinde ~~denetimden~~ Gıda Tarım ve Hayvan-
cılık Bakanlığı'na da 17.12.2013 tarih ve 1571 sayılı yazı ile ~~ithat~~ ithalat
için izin alınmıştır.
2. Söz konusu izne istinaden 29.000 TL değerinde ürün ithal etmiş ve bu ürün-
lerin pazarlanması için tanıtım faaliyetlerine başlamıştır. ileride ciddi satışlar ya-
pacağı umuduyla tanıtım faaliyetlerine büyük oranda ~~seri~~ nakit harcamıştır.
3. Ancak kısa bir süre sonra 20.03.2014 tarihli Genelgeye istinaden İstanbul
Valiliği müvehhilim faaliyet (ithalat) izninin iptal etmiş ve Aloe Vera üzeren
Günlükleri ve bu arada müvehhilimce ithal edilen ürünleri toplatmıştır.
4. Aşağıda ~~şu~~ tafsilatlı bir şekilde izah edeceğimiz üzere söz konusu işlem
hukuka, hahkammete aykırı olup idareye olan güveni derinden sarsacak ni-
teliktedir.
5. Yukarıda zikredilen vakıya binaen iş bu dava aşamalı meclisiyeti
hasıl olmuştur.

Hukuki Gerekliler

I. Yürütmenin Durdurulması Talebinin Gereklisi

2577 sayılı İYUK m.27'de zikredilen iki koşulda gerçekleşmiş bulunmaktadır:
1. ~~Dava~~ konu işlemin (ithalat izninin iptali ve ürünlerin toplanması) uygulanması
halinde talebisi imkansız zararlar doğacaktır. Zira ~~şu~~ müvehhilim A şirketi belli
bir portföy düştürmek için ciddi yatırımlar yapmış belli miktarda ürün ithal
etmiş ve ithal etmeye devam etmek arzusunda. Şirket önce mahkememiz davay
dilekçesi eline ulaşıp ulaşmaz söz konusu işlemin yürütmesini durdurmaz ise
şu zamana kadar yapılan tanıtım faaliyetleri ve yatırımın söz konusu faaliyet-
ler beklenen amaca elde edilmesi imkânının ortadan kalkması sonucu günden-
gelecektir. Zira bindiği üzere üretim ve reklam faaliyetlerinden beklenen
faydaların sağlanabilmesi ancak sürekliliği kesintisizliği tesis edebilmekte mümkün-
dür.

2. Aşağıda ayrıntılı bir şekilde izah edeceğimiz üzere iş bu dava konusunun
işlem aşaması hukuka aykırıdır. idare hukuku istikrar ve idari güvenin tesisini
sehitere uyaracak bir işlem ~~tercih~~ etmiştir.

Bu sebeplerle söz konusu işlemin bir an evvel yürütmenin durdurulması gerek-
mektedir.

II. Davaya Konusu İdari İşlemlerin İptaline İlişkin Hukuki Sebepler:

1. Öncelikle belirtmeliyiz ki söz konusu işlemin sebep unsuru malûdür. Zira her ne kadar valiliğin işlem tesis ettiği olan 20.02.2014 tarihli Genelge harekete geçirmiştir denilse de Bakanlığın tesis ettiği işlem de ve buna bağlı valilik işlemi de sebep yönünden sahattir. Her ne kadar Bakanlık Dünya Sağlık Örgütü'nün önermediği maddeleri içerdiği gerekçeyle işlem tesis etmiş olsa da bu kamu da Dünya Sağlık Örgütü'nün tespitleri tehlikeye belirlenmiş olamaz. Zira bir ünvanın saflığı açısından sakıncalı olup olmadığı bir vakit aradan ele alınmalıdır. Şayet Bakanlık gerekli araştırmayı yapıp tutmuş edici bilimsel verilere dayanarak işlem tesis ~~etmiş~~ etmiş olsaydı tesis edilen işlem bir an için kabul edilebilir sonuçta ulaşsa da öncelikle verilen izin sonraki işlemi sebep unsuru da sakatlamak- tadır. Bu gerekçelerle işlem sebep unsuru yönünden sahattir.
2. İşlem konu unsuru yönünden sahattir. Zira işlemin ~~Sebebinin~~ Sahat olması işlemin konusunun da sakatlamıştır. ~~İptali~~ İthalatın ve üretimin yasaklanması sonucunu ~~İsteyen~~ İşlemin konu unsuru sahate olması dolayısıyla iptali gerekmektedir.
3. İşlem esas itibarıyla usul unsuru yönünden sahattir. Zira işlemin tesisinde ciddi bilimsel araştırmalar ve kamunun ve bizi arada mülkiyetin ciddiyetini rahatlatıcı, ilana edici gerekçeler ortaya koyulması imkanı tesis edecek bir çalışma yapılmalı ve buna uygun işlem tesis edilmelidir. Dolayısıyla ~~bu~~ İşlemin iptali gerekmektedir.
4. İşlem maksat unsuru yönünden sahattir. Her ne kadar tesis edilen işlem kamunun saflığını korumak noktasında kamu yararı tesis edildiği savunulacak olsa da bu sonucu doğuracak bir eyleme dayanılmamıştır. Dünya Sağlık Örgütü'nün böyle bir risk doğuracağı yönündeki tespiti üzerinden öteye geçmemektedir. Dolayısıyla ortada kamu yararı ~~olup~~ olmadığı dahi açıklıktan yalın olan bu işlemin iptali gerekmektedir.
5. Nihayet dava konusu işlem yetki bakımından malûdür. Her ne kadar Bakanlık 5179 ~~sayılı~~ sayılı yasa çerçevesinde gıda güvenliği ve kaliteyi temin ve tesis hususunda işlemler yapma hususunda yetkili bulunmuş olsa da konunun ce söz konusu mevzuat bir denli el kalemine de temsil edilecek şekilde bir alana müdahale etmesi sonucu doğuracak bir derece de bakanlığı yetkilendirmektedir. Bu sebeple Bakanlığın işlemi de valiliğin işlemi de yetki unsuru bakımından sahattir.

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

Fakülte Numarası
Adı ve Soyadı
Yarıyıl : 8
Ders : İdari Yargılama Hukuku

Sınav Sonucu	
İmza	İmza

II. Kararda Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlığı Yüksek Kurulunca 17.02.1987 tarihinde taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilmiş davacı da işlemin kaldırılması için idareye başvurmuştur. Söz konusu başvuru 18.09.2007'de reddedilmiştir. Redd işlemini Eskişehir Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu tesis etmiş ve davacı ardından tescil kaydının kaldırılması için Kütahya Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kuruluna başvurmuş fakat kurul 24.09.2010 tarihinde reddedilmiştir. Kararda idareye MUK m.10'a istinaden başvurulduğunda dava esnasında süresini başlatarak bir işlem tesisini sağlayacağı ve tekrarı başvurusunda bir sakınca olmadığı zikredilmiştir. Yüksek mahkemenin kararı kancaime de yerindedir. Zira temel hak ve özgürlükleri ihlallerinden bir konusu söz konusudur. Nitekim bu konular da idareye tekrar ~~başvurular~~ başvurularla bilmesine ilişkin Danıştay'ın mustahak istihakı vardır. Örnek olarak pasaport başvurusunun reddi halinde süresi içinde dava açılmaması durumunda başvuru bir daha idareye başvurulmayacağıni savunan temel hak ve özgürlükleri ihlalleri demdedir. Dolayısıyla davanın idari işlem haline imkan verecek nitelikte başvurusunda (tekrar) kancaime de sakınca yoktur.

III. Kalime alınan metin İdari Yargılama Usulü ~~Yapısı~~ Kanununda düzenlenmiş yargılama sürecini bazı işlemler bakımından hızlandırma amaçına hizmet etmektedir. Gerçekten de belli bazı işlemlerin uygulanması için

bir an evvel epötime kavuşturulması nehtasında ihtiyas söz konusu
dır. Nitekim MUK'da da basit yazdırma usulü kapsamında ilke
uyuşmazlıklar yetili yazdırma usulüne göre farklı ve hızlı
sürekte çözümlenmektedir. Söz konusu metnin anlamı da metinde
işlemlerden değan uyusmazlıkların ivedi şekilde çözümlenmesi

Metinde tahdidî olarak belli bazı işlemlerden değan uyusmazlıkların
nuz olup böylelikle kapsam bakımından sınırlama getirilmiştir. K
(metnin lafzî ve menasîna bakılacak olursa) işlemler tahdidîdir.

Söz konusu metnin kapsamında MUK'da öngörülen yazdırma usulü
bazı işlemlerden değan uyusmazlıklar bakımından farklılaşacaktır.

1. Davaya açma süresi 60 gün iken burada 30 gündür.
2. MUK m.11'in uygulanmasına misaade etmeyecek idari uyusmazlıklar
dan üst mahkemeye başvuru sürecinin önünü tıkamış ve böylelikle
yazdırma sürecinin başlaması arzı edilmiştir.
3. İlke inceleme m.14 gereği 15 gün iken burada 7 gündür.
4. Savunma süresi normalde 20 gün iken burada 10 gündür.

den anlaşılması gerekir "Ön karar" alınmadan yargı mercilerine başvurulmasıdır.
Feragat: Feragat davanın taraflarından davanın davasında talep ettiği hak-
tan vazgeçme suretiyle davanın sonuçlanmasına sebebiyet veren definite karakter-
terli tek taraflı işlemidir. Davanın gere alınmasında farklı olarak devletin
bakılı aranmaz. İYUK m.31 gereğince feragat bakımından HMK'daki hüküm-
ler uygulanır. Ancak belirtmek gerekir ki bu müesseseye idari yargılamaya
usulünün mahiyeti gereği hukuk usulüne göre daha farklı durumlar defter-
mahuttur. Örneğin ~~suç işleme yargı yolunda~~ alaylına yargı yolunu tüket-
mek amacıyla suu demek kurumu alaylına dava açılınca senre, hasım-
lara deneh yanında davaya katılması neticesinde davadan feragat edili-
mesi gibi hakhenyete uymayan sonuçlara da hizmet etmektedir. Sonuç
olarak İYUK m.31 atfı feragat idari yargıda da feragat (HMK hükümleri-
ce) mümkündür.

Re'sen Araştırma: Re'sen araştırma ilkesi yargılamaya mahkemen tarafların
beyanları ve ~~deliller~~ getirdiği delillerle baplı olmak üzere davanın her aş-
masında uygunluğuna ilişkin araştırma yapabilmeye, delil toplayabilmeye im-
kan tanıyan ilkdir. İdari yargılamaya usulünde re'sen araştırma ilkesi
gerekli olduğu zamanlarda teşkil ilkesi de söz konusudur. İdari yargılamada
re'sen araştırma ilkesinin geçerli olmasının sebebi iptal davası gibi davalar
bakımında davanın sonuçlarının sadece taraflar değil ve fakat henryu
ilgilendirmesidir. Nitekim İYUK m.20'ye bakıldığında ilgili mahkemenin her ge-
sit incelemeyi "kendiliğinden" yapacağına işaret edilmiştir. Ancak dava-
ların gereğinde fazla uzamaması önüne geçmek için ele ilgili delil
ihamesinde süre imrlanması getirilmiştir.

Kanun Yararına Bozma: Kanun yararına bozma idari yargı mahkemelerince
verilmiş bir hükmün yasa yollarından (olayın yasa yolları) ~~geçerli~~
geçirilmemesi keskinleşmesi üzerine, söz konusu kararda hukuka aykırı bir
sonuç ifade eder durum olması halinde ilgili bakanlığın gösteceği:
lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından hükmün (kanun yararına)
bozulması için başvurulan olağanüstü kanun yoludur. ~~kanun yararına bozma~~
~~farklı olarak kanun yararına bozma~~ ~~olağanüstü kanun yolu~~ ~~olduğu bu~~
~~kanun yararına bozma~~ Kanun yararına bozma müessesesi İYUK m.51'de
düzenlenmiştir. Söz konusu ~~kanun yararına bozma~~ ~~kanun yararına bozma~~ ~~kanun yararına bozma~~
gereğince bozma kararının, daha önce kesinleşmiş olan mahkeme veya
Denetay kararının hukuki sonuçlarını kaldırma gereğini, işaret etmiştir.

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

Fakülte Numarası

Adı ve Soyadı

Yarıyıl

Ders

İdari Yargılama Hukuku

Sınav Sonucu

77

İmza

İmza

1. Dilekçe Sorusu

35

Davacı Sayın Başkanlığınca

Yürütmenin Durdurulması ve
Durusma Talepidir.

Davacı: A şirketi ✓

Adres:

Velili: Mustafa CALISKAN

Adres:

Davalı: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Adres:

Davalı: İstanbul Valiliği Gıda, Tarım, Hayvancılık İl Müdürlüğü

Adres:

Konu: 5719 sayılı KHK m.19'a açıkça aykırı olan ayrıca yetki, sebep ve konu bakımından hukuka aykırı olan 20.3.2014 tarihli Bakanlık Genelgesinin iptali.

Söz konusu genelgeye dayalı olarak yapılan İstanbul Valiliği Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünün 2.5.2014 tarihli işleminin iptali.

Söz konusu işlemler hakkında karar verilinceye kadar tarafisi güç zarardan doğacağı açık olan ve açıkça hukuka aykırı işlemlerin 1408 m.27 gereği yürütmesinin durdurulması taleplerimizden ibarettir.

Tebliğ Tarihi: Genelge: 20.03.2014

Müdürlüğün Kararı: 02.05.2014

Açıklamalar:

1) Müvekkil şirket Bakanlığa 18.10.2013 tarihinde başvurmuş bunun üzerine 17.12.2013 tarihinde Bakanlık ithalat izni vermiştir. Şirket 29.000 TL'lik ürün ithal etmiş ve pazarlamaya başlamıştır.

2) Bakanlık 20.03.2014 tarihinde genelge ile ithalat ve üretimi yasaklanmış verilmiş izinlerin iptali ve ürünlerin toplatılmasını istemiştir.

3) Bunun üzerine İl Müdürlüğü 25.2016 tarihli kararı ile ithalat iznini iptal etmiş ve ürünlerin toplatılması kararı almıştır.

Hukuki Gereklere

1) Bakanlığın Genelgesi açık olarak 5719 sayılı KHK m.19'a aykırıdır. Genelgeler normal hiyerarşisi gereği KHK'lara uygun olmak zorundadır. Delaysıyla iptali gerekmektedir.

2) Söz konusu genelge yetki bakımından da konuya aykırıdır. Bakanlık "Ala Vera" içeren bütün ürünlerin ithal ve üretimini yasaklamıştır.

5719 sayılı KHK gereği Bakanlık "gıda" ve "gıda ile temasta" bulunan maddelerin denetimine yetkilidir. Bu nedenle "ala vera" içeren gıda dışı ürünler ile ilgili almış olduğu karar "yetki tecavüzü ile sakattır."

3) Söz konusu genelge sebebinin teşkil eden 5719 sayılı KHK'ya açıkça aykırıdır. KHK'da gösterilen alanın dışına çıkılmış ve düzenleme yapılmıştır. Delaysıyla sebep yönünde hukuka aykırıdır.

4) Şirketimizin ürünleri et kremidir. Gıda değildir. 5719 sayılı KHK gıda denetiminde Bakanlığın yetki görüştür. Delaysıyla "gıda dışı" olan "et kremi" ürünümüzün yasaklanması konu yönünde söz konusu genelgeni sakatlamaktadır.

5) Yukarıda açıklanan gerekçeler ile hukuka aykırı olan genelgeye dayalı olan İl Müdürlüğünün işlemi de sebep, konu ve yetki bakımından sakat olacaktır.

6) Yetki de paralellik gereği ithalat iznine Bakanlık karar vermiştir. Delaysıyla Bakanlık geri alabilir. İl Müdürlüğünün izni geri alma işlemi hukuka aykırıdır.

7) İl Müdürlüğünün söz konusu genelgeye dayanarak izni iptal etmesi ve ürünleri toplatması telefisi imkansız zararlar doğuracaktır. Yukarıda açıklanan nedenler ile açıkça hukuka aykırı olan işlemler için İYUK m.27 gereği Yürütmenin durdurulması kararı gerekmektedir.

Netice-i Talep

1) Açıkça Hukuka Aykırı olan söz konusu işlemler telefisi imkansız zararlar yaratacağı için "Yürütmenin durdurulması" kararı verilmesi,

2) Bakanlığın KHK'ya açıkça aykırı yetki, sebep, konu bakımından sakat genelgesinin iptali,

3) Söz konusu genelgeye dayanan İl Müdürlüğü kararının iptalini ayrıca yasaklama giderlerinin idare üzerine bırakılmasını mahkememizden arz ve talep ederiz.

Mustafa CALIŞKAN

Vekil
M. Çalışkan

23.05.2016

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

Fakülte Numarası : ...
Adı ve Soyadı : ...
Yarıyıl : VIII. Yarıyıl
Ders : İdari Yargılama Hukuku

Sınav Sonucu	
İmza	İmza

Sondan başa doğru cevaplanmıştır. Dilekçe ek kağıttadır. En arka sayfa dikkate alınması için.

14) İdari Mercii Tecavüzü: İdari eylem sonucu veya idareye zorunlu başvuru yapılması öngörülen bir durumda başvuru yapılmadan dava açılmışsa eğer ilk inceleme üzerine bu durum fark edildiğinde yargı yeri dilekçeyi idareye gönderir. Bu duruma idari mercii tecavüzü denir. Süresinde yapıldıysa eğer mahkemeye başvuru tarihi idareye başvuru tarihi sayılır.

Feragat: HUK m. 31 uyarınca HMK'nın uygulanacağına öngörüldüğü bir mürressesat. Buna göre davacı davanın tahsis olduğuna kanaat getirirse veya başka bir sebeple esas hâlinde karar verilmeye kadar davanın feragat eden tarafı sonlandırabilir. Dava masraflarına feragat eden tarafın dilekçeyle veya duruşma incelemesinde tutanağa geçirilmek suretiyle yapılabilir.

Resen Araştırma: İdari yargılamaya hakim olan ilkelere dindir. Özel hukukta hakim tarafların isteği üzerine işlem yaparken idari yargıda hakim olayın iş yapışını resen araştırır. Taraf talebi olmasa bile gerekli belgeleri isteyebilir, bilimsel araştırmaları yapar. İstisnası devlet sırrı niteliği taşıyan belgelerdir. Bu durumda verilmeyen belgeye dayanılmaz.

Konun Kesrine Bazı: BİM, idare, vergi mahkemelerince ve Danıştayın ilk derece mahkemesi olarak baktığı durumlarda tenyiz incelemesinden geçmeden kesinleşen kararlarda yarıresenlikten dolayı hukuka aykırı bir durum var ise ilgili bakanlık veya Danıştay Başsavcısının göstereceği gerekçe üzerine tenyiz alınabilir. İstek yerinde bulunursa konun kesrine karar bozulur. Fakat bu daha önce kesinleşmiş karara etki etmez. Bazı kararları bakanlığa gönderilir ve RG'de yayımlanır. 2

Not: Dilekçe ek kağıttadır. En arka sayfa dikkate alınması için ek kağıda bosten yazılmıştır.

Konun Yorumu

3) Söz konusu konun maddesi idari uygulama hukukuna belirli işlemlerde uygulanmak üzere yeni bir yargılama türü getirmek amaçladır. Söz konusu yargılama ~~işlemlerinin~~ usulünün uygulanacağı uyumsuzluklara baktığımızda genel olarak acele olarak sonuçlandırılması gereken ve işlemin güvenilir olması gereken idari işlemler olduğunu görüyoruz. İşlemin bir an önce uygulanması ve kararlı olması gerektiği idari işlemlerin hemen hepsine uygun bir tanımlamadır ve tabii kamu yararı ve kamu düzeni gereği bazı işlemler buna daha çok muhtaçtır. Bu işlemler bir an önce uygulanmaz ve taraflar arasında tereddüt oluşursa ve yargılama süreci uzarsa kamu hizmetinin aksaması olasıdır. Bu nedenle söz konusu yeni konun maddesi yararlı olacaktır.

13

Kapsam: Söz konusu yeni maddenin 20/AH f.1'inde bulunan uyumsuzluklarda uygulanacağı görülmektedir. Söz konusu fıkradaki uyumsuzluklara baktığımızda acele sonuçlandırılması kamu, kamu hizmeti ve ülke yararına bulunan işlemlerdir. Davanın süresinin uzaması ve söz konusu işlemlerin sürecemede kalması tetafisi gibi zararlar meydana getirebilir. Dolayısıyla kamu hizmeti ve kamu yararına olan söz konusu işlemler ve uyumsuzluklar için yeni bir yargılama usulü getirilmek istenmektedir.

Değişiklikler: Buna göre madde kapsamına giren idari işlemlere ilişkin uyumsuzluğun yargılama usulü bakımından getirilen en önemli yenilik sürelerin ciddi maddede kısaltılmasıdır. İYUK'a ait normal usule göre dava açma süresi ve laiyhalar teatisine ilişkin süreler yeni yasa ile kısaltılmış ve bir an önce esas incelenmeye geçilmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca İYUK m.11'in uygulanmayacağı belirtilmiş ve üst makamlara başvuru yapılması yasaklanarak doğrudan doğruya idari yargının uyumsuzluğu kesin olarak sonuçlandırılması istenmiştir.

İlk inceleme ve tebliğ süresi kısaltılmış ve sürecin hızlandırılması amaçlanmıştır.

Ayrıca verilecek dilekçe ve savunma sayısı "1"e indirilmiştir.

YD kararlarına itiraz yolu kapatılmıştır. Bu nedenle uyumsuzluğu inceleyen hakimnin durumu çok dikkatli değerlendirerek karar vermesi gerekmektedir.

En son olarak davanın "1" ay içinde sonuçlandırılması ve ara karara ve ispata yönelik incelemelerin ivedi yapılması gereği maddeye konulmuştur.

Kıltı olarak değerlendirirsek eğer 20/A 1.fıkra göre söz konusu işlemler kamu, hizmet ve ülke yararları için önemli işlemlerdir dolayısıyla sürecemede kalması ve yargı sürecinin uzaması tetafisi gibi olumsuz zararlar doğurabilir. Dolayısıyla bu madde kapsamındaki uyumsuzluklara ilişkin getirilen hızlandırılmış yargılama usulünün yararlı olduğu kanaatindeyim. Kapsam içindeki uyumsuzlukların sürecemede kalmadan kısa sürede sonuçlandırılması kamu yararına olacaktır.

Karar İncelemesi:

2) Olay: Davanın taşınmasının II grup korunması gerekli taşınmaz olarak tescil edilmesi ve davacının kaldırılmasına yönelik olarak idareye yaptığı başvurunun reddi ve bunun üzerinden zaman geçmesi sonucu tekrar Karuma Bölge Kuruluna önceki gibi tescilin kaldırılması yönünde başvuru yapmasıdır.

15) Yerel Mahkemenin Görüşü: Yerel Mahkeme idari başvuru sonrası dava süresinin geçirildiği kanaatinde dir. Buna göre Eskişehir Karuma Bölge Kurulu 18.09.2007 tarihli kararı ile talebi reddetmiştir ve 60 günlük süre bu tarihte başlamış ve sana ermiştir. Davacının Kutay Karuma Bölge Kuruluna başvurusu ve bu kurulun verdiği 24.09.2010 tarihli red kararı ile ^{başka bir} sürenin başlamayacağı davacının işlemden haberdar olduğu ve dava süresinin geçtiği yönündedir.

Darıştay Kararı: Darıştay mülkiyetin Anayasal bir hak ve insan hakkı olduğunu dalaıyla kabul edildiği üzere zamanasına uğramayacağı yönündedir. Buna göre ilgili mülkiyet hakkını ve buna ilişkin müdahalenin sana erdirilmesini İYUK m.10'a göre her zaman isteyebileceği dalaıyla her başvuru sonucu verilen karar ile yeni bir sürenin başlayacağı görüşü ile kararı bozmuştur.

Kendi Görüşüm: Mülkiyet hakkı uluslararası sözleşmeler, AİHS kararları Anayasa, AYM kararları ve yüksek mahkeme kararları ile kabul edildiği ve güvence altına alındığı üzere temel bir insan hakkıdır. Zamanasına uğramaz ve her zaman ileri sürülebilir. Ancak ve ancak kanuni bir düzenleme ile kısıtlanabilir. Tabiki kamu yararı amacı bulunması koşuluyla. Dalaıyla mülkiyet hakkı olan bir taşınmaz kanuni düzenlemelere uyulmak ve kamu yararı amacı bulunmak koşuluyla bazı sınırlamalara tabi tutulabilir. Söz konusu korunması gerekli taşınmaz tescili bu koşullarla kanuna uygun ve hukuka uygundur.

Fakat ~~hukuka~~ hukuka uygunluk olmadığı ve kanuna uygun olmadığı ileri sürülebilir. Zaman içinde hukuka aykırılık ortaya çıkabilir. Dalaıyla tescil sürekli bir etki göstermektedir mülkiyet hakkı üzerinde kısıtlamanın ve müdahalenin sürekliliği karşısında mülkiyet hakkı sahibi bu hakkını her zaman ileri sürerek müdahalenin men'ini isteyebilir. Dalaıyla her başvuru yeni bir başvurudur ve yeni bir süre başlatacaktır.

Darıştay'ın kararını alması gereken hukuka daha uygun bulduğum kendi görüşüme göre.

Dilekçe

Danıştay Sayın Başkanlığına,

Davacı: A şirket:

Yürütmenin Durdurulması Talepli:

Adres: - - - - -

Durusma Talepli

Velili: Av. Mustafa CAUSKAN

Adres: - - - - -

Davalı: Gıda, Tarım, Hayvancılık Bakanlığı

İstanbul Valiliği Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü

: Adres: - - - - -

Konu: 5719 sayılı KHK m.19'a aykırı olan 20.03.2014 tarihli Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Genelgesinin iptali

Buna dayanarak verilen İstanbul Valiliği Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nün 2.5.2014 tarihli idari işleminin iptali istenmektedir.

Ayrıca söz konusu işlemin açıkça hukuka aykırı olması ve telafisi imkansız zararlar doğuracağı gerçeğiyle İYUK m.27 gereği Yürütmenin Durdurulması kararını talep ediyoruz.

Açıklamalar

1) Şirketimiz tarafından 18.10.2013 tarihli başvuru üzerine Bakanlık 17.12.2013 tarihinde ithalat izni vermiştir. Bunun üzerine şirket 29.000 TL'lik ürün ithal etmiş ve dağıtım yapmıştır.

2) Bakanlık 20.3.2014 tarihinde "Genelge" ile ithalat ve üretimi yasaklamış, verilmiş izinlerin iptalini ve ürünlerin toplatılmasını istemiştir.

3) Bunun üzerine Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2.5.2014 tarihinde ithalat iznini iptal ederek, ürünlerin toplatılmasına karar vermiştir.

Hukuki Gereklere

1) İl Müdürlüğü'nün işlemi yetki bakımından kavna aykırıdır. Zira yetkide paralellik gereği söz konusu izin alındığı Bakanlık ancak iptal edebilir. Dolayısıyla İl Müdürlüğü'nün işlemi hukuka aykırıdır.

2) Bakanlığın genelgesi açık olarak 5719 sayılı KHK'nın 19. maddesine aykırıdır. Bu maddeye göre ihraç edilmek üzere üretimlerde gıda kodlarına uygunluk aranmaz fakat Bakanlık her türlü üretimi "genelge" ile yasaklamıştır. Genelgeler kabul edilmiş KHK'lara aykırı olamaz açıkça aykırı olan genelgenin iptali gerekmektedir.

3) 5719 sayılı KHK'ya göre gıda maddelerinin güvenlik, kalite ve denetim esasında yetki Bakanlık (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı)dir. Fakat Bakanlık Genelgede "Aloe vera" içeren bütün ürünleri yasaklamıştır. Bakanlığın bu genelgesi yetki aşımıdır. Aynı zamanda sebep ve konu bakımından da sakattır. Gıda olmayan "Aloe Vera" içeren ürünlerin yasaklanması Bakanlığın yetki aşımıdır, ayrıca sebep ve konu bakımından sakattır.

Netice-i Talep: Yukarıda açıklanan nedenlerle KHK'ya aykırı olan Bakanlık genelgesinin yetki, sebep, konu bakımından da hukuka aykırı olması

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

Fakülte Numarası

Adı ve Soyadı

Yarıyıl

Ders

İdari Yargılama Hukuku

Sınav Sonucu

77

İmza

İmza

1. Dilekçe Sorusu

35

Davacı Sayın Başkanlığınca

Yürütmenin Durdurulması ve
Duruşma Talepidir.

Davacı: A şirketi ✓

Adres:

Velili: Mustafa CALISKAN

Adres:

Davalı: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Adres:

Davalı: İstanbul Valiliği Gıda, Tarım, Hayvancılık İl Müdürlüğü

Adres:

Konu: 5719 sayılı KHK m.19'a açıkça aykırı olan ayrıca yetki, sebep ve konu bakımından hukuka aykırı olan 20.3.2014 tarihli Bakanlık Genelgesinin iptali

Söz konusu genelgeye dayalı olarak yapılan İstanbul Valiliği Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünün 2.5.2014 tarihli işleminin iptali

Söz konusu işlemler hakkında karar verilinceye kadar tarafisi güç zarardan doğacağı açık olan ve açıkça hukuka aykırı işlemlerin 1408 m.27 gereği yürütmesinin durdurulması taleplerimizden ibarettir.

Tebliğ Tarihi: Genelge: 20.03.2014

Müdürlüğün Kararı: 02.05.2014

Açıklamalar:

1) Müvekkil şirket Bakanlığa 18.10.2013 tarihinde başvurmuş bunun üzerine 17.12.2013 tarihinde Bakanlık ithalat izni vermiştir. Şirket 29.000 TL'lik ürün ithal etmiş ve dağıtım yapmıştır.

2) Bakanlık 20.03.2014 tarihinde genelge ile ithalat ve üretimi yasaklanmış verilmiş izinlerin iptali ve ürünlerin toplatılmasını istemiştir.

3) Bunun üzerine İl Müdürlüğü 25.2016 tarihli kararı ile ithalat iznini iptal etmiş ve ürünlerin toplatılması kararı almıştır.

Hukuki Gereklere

1) Bakanlığın Genelgesi açık olarak 5719 sayılı KHK m.19'a aykırıdır. Genelgeler normal hiyerarşisi gereği KHK'lara uygun olmak zorundadır. Dolayısıyla iptali gerekmektedir.

2) Söz konusu genelge yetki bakımından da konuya aykırıdır. Bakanlık "Ala Vera" içeren bütün ürünlerin ithal ve üretimini yasaklamıştır.

5719 sayılı KHK gereği Bakanlık "gıda" ve "gıda ile temasta" bulunan maddelerin denetimine yetkilidir. Bu nedenle "ala vera" içeren gıda dışı ürünler ile ilgili almış olduğu karar "yetki tecavüzü ile sakattır."

3) Söz konusu genelge sebebinin teşkil eden 5719 sayılı KHK'ya açıkça aykırıdır. KHK'da gösterilen alanın dışına çıkılmış ve düzenleme yapılmıştır. Dolayısıyla sebep yönünde hukuka aykırıdır.

4) Şirketimizin ürünleri et kremidir. Gıda değildir. 5719 sayılı KHK gıda denetiminde Bakanlığın yetki görmüştür. Dolayısıyla "gıda dışı" olan "et kremi" ürünümüzün yasaklanması konu yönünde söz konusu genelgeni sakatlamaktadır.

5) Yukarıda açıklanan gerekçeler ile hukuka aykırı olan genelgeye dayalı olan İl Müdürlüğünün işlemi de sebep, konu ve yetki bakımından sakat olacaktır.

6) Yetki de paralellik gereği ithalat iznine Bakanlık karar vermiştir. Dolayısıyla Bakanlık geri alabilir. İl Müdürlüğünün izni geri alma işlemi hukuka aykırıdır.

7) İl Müdürlüğünün söz konusu genelgeye dayanarak izni iptal etmesi ve ürünleri toplatması teleferisi imkansız zararlar doğuracaktır. Yukarıda açıklanan nedenler ile açıkça hukuka aykırı olan işlemler için İYUK m.27 gereği Yürütmenin durdurulması kararı gerekmektedir.

Netice-i Talep

1) Açıkça Hukuka Aykırı olan söz konusu işlemler teleferisi imkansız zararlar yaratacağı için "Yürütmenin durdurulması kararı verilmesi,

2) Bakanlığın KHK'ya açıkça aykırı yetki, sebep, konu bakımından sakat genelgesinin iptali,

3) Söz konusu genelgeye dayanan İl Müdürlüğü kararının iptalini ayrıca yasaklama giderlerinin idare üzerine bırakılmasını mahkememizden arz ve talep ederiz.

Mustafa CALIŞKAN

Vekil
M. Çalışkan

23.05.2016

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

Fakülte Numarası : ...
Adı ve Soyadı : ...
Yarıyıl : VIII. Yarıyıl
Ders : İdari Yargılama Hukuku

Sınav Sonucu	
İmza	İmza

Sondan başa doğru cevaplanmıştır. Dilekçe ek kağıttadır. En arka sayfa dikkate alınması için.

14) İdari Mercii Tecavüzü: İdari eylem sonucu veya idareye zorunlu başvuru yapılması öngörülen bir durumda başvuru yapılmadan dava açılmışsa eğer ilk inceleme üzerine bu durum fark edildiğinde yargı yeri dilekçeyi idareye gönderir. Bu duruma idari mercii tecavüzü denir. Süresinde yapıldıysa eğer mahkemeye başvuru tarihi idareye başvuru tarihi sayılır.

Feragat: HUK m. 31 uyarınca HMK'nın uygulanacağına öngörüldüğü bir mürressesat. Buna göre davacı davanın tahsis olduğuna kanaat getirirse veya başka bir sebeple esas hâlinde karar verilmeye kadar davanın feragat eden tarafı sonlandırabilir. Dava masraflarına feragat eden tarafın dilekçeyle veya duruşma incelemesinde tutanağa geçirilmek suretiyle yapılabilir.

Resen Araştırma: İdari yargılamaya hakim olan ilkelere dindir. Özel hukukta hakim tarafların isteği üzerine işlem yaparken idari yargıda hakim olayın iş yapışını resen araştırır. Taraf talebi olmasa bile gerekli belgeleri isteyebilir, bilimsel araştırmaları yapar. İstisnası devlet sırrı niteliği taşıyan belgelerdir. Bu durumda verilmeyen belgeye dayanılmaz.

Konun Kesrine Bezme: BİM, idare, vergi mahkemelerince ve Danıştayın ilk derece mahkemesi olarak baktığı durumlarda tenyiz incelemesinden geçmeden kesinleşen kararlarda yarıllıkta olan hukuka aykırı bir durum var ise ilgili bakanlık veya Danıştay Başsavcısının göstereceği gerekçe üzerine tenyiz alınabilir. İstek yerinde bulunursa konun kesrine karar bozulur. Fakat bu daha önce kesinleşmiş karara etki etmez. Bezme kararı bakanlığa gönderilir ve RG. 'de yayımlanır. 2

Not: Dilekçe ek kağıttadır. En arka sayfa dikkate alınmasını ek kağıda bostan yazılmıştır.

Konun Yorumu

3) Söz konusu konun maddesi idari uygulama hukukuna belirli işlemlerde uygulanmak üzere yeni bir yargılama türü getirmek amaçladır. Söz konusu yargılama ~~işlemlerinin~~ usulünün uygulanacağı uyumsuzluklara baktığımızda genel olarak acele olarak sonuçlandırılması gereken ve işlemin güvenilir olması gereken idari işlemler olduğunu görüyoruz. İşlemin bir an önce uygulanması ve kararlı olması gerektiği idari işlemlerin hemen hepsine uygun bir tanımlamadır ve tabii kamu yararı ve kamu düzeni gereği bazı işlemler buna daha çok muhtaçtır. Bu işlemler bir an önce uygulanmaz ve taraflar arasında tereddüt oluşursa ve yargılama süreci uzarsa kamu hizmetinin aksaması olasıdır. Bu nedenle söz konusu yeni konun maddesi yararlı olacaktır.

13) Kapsam: Söz konusu yeni maddenin 20/AH f.1'inde bulunan uyumsuzluklarda uygulanacağı görülmektedir. Söz konusu fıkradaki uyumsuzluklara baktığımızda acele sonuçlandırılması kamu, kamu hizmeti ve ülke yararına bulunan işlemlerdir. Davanın süresinin uzaması ve söz konusu işlemlerin sürecemede kalması tetafisi gibi zararlar meydana getirebilir. Dolayısıyla kamu hizmeti ve kamu yararına olan söz konusu işlemler ve uyumsuzluklar için yeni bir yargılama usulü getirilmek istenmektedir.

Değişiklikler: Buna göre madde kapsamına giren idari işlemlere ilişkin uyumsuzluğun yargılama usulü bakımından getirilen en önemli yenilik sürelerin ciddi maddede kısaltılmasıdır. İYUK'a ait normal usule göre dava açma süresi ve laiyhalar teatisine ilişkin süreler yeni yasa ile kısaltılmış ve bir an önce esas incelenmeye geçilmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca İYUK m.11'in uygulanmayacağı belirtilmiş ve üst makamlara başvuru yapılması yasaklanarak doğrudan doğruya idari yargının uyumsuzluğu kesin olarak sonuçlandırılması istenmiştir.

İlk inceleme ve tebliğ süresi kısaltılmış ve sürecin hızlandırılması amaçlanmıştır.

Ayrıca verilecek dilekçe ve savunma sayısı "1"e indirilmiştir.

YD kararlarına itiraz yolu kapatılmıştır. Bu nedenle uyumsuzluğu inceleyen hakimnin durumu çok dikkatli değerlendirerek karar vermesi gerekmektedir.

En son olarak davanın "1" ay içinde sonuçlandırılması ve ara karara ve ispata yönelik incelemelerin ivedi yapılması gereği maddeye konulmuştur.

Kıltı olarak değerlendirirsek eğer 20/A 1.fıkraya göre söz konusu işlemler kamu, hizmet ve ülke yararları için önemli işlemlerdir dolayısıyla sürecemede kalması ve yargı sürecinin uzaması tetafisi gibi olumsuz zararlar doğurabilir. Dolayısıyla bu madde kapsamındaki uyumsuzluklara ilişkin getirilen hızlandırılmış yargılama usulünün yararlı olduğu kanaatindeyim. Kapsam içindeki uyumsuzlukların sürecemede kalmadan kısa sürede sonuçlandırılması kamu yararına olacaktır.

Kerar İncelemesi:

2) Olay: Davanın taşınmasının II grup korunması gerekli taşınmaz olarak tescil edilmesi ve davacının kaldırılmasına yönelik olarak idareye yaptığı başvurunun reddi ve bunun üzerinden zaman geçmesi sonucu tekrar Karuma Bölge Kuruluna önceki gibi tescilin kaldırılması yönünde başvuru yapılmıştır.

15) Yerel Mahkemenin Görüşü: Yerel Mahkeme idari başvuru sonrası dava süresinin geçirildiği kanaatinde dir. Buna göre Eskişehir Karuma Bölge Kurulu 18.09.2007 tarihli kararı ile talebi reddetmiştir ve 60 günlük süre bu tarihte başlamış ve sana ermiştir. Davacının Kutay Karuma Bölge Kuruluna başvurusu ve bu kurulun verdiği 24.09.2010 tarihli red kararı ile ^{başka bir} sürenin başlamayacağı davacının işlemden haberdar olduğu ve dava süresinin geçtiği yönündedir.

Darıştay Kararı: Darıştay mülkiyetin Anayasal bir hak ve insan hakkı olduğunu dolayısıyla kabul edildiği üzere zamanasımına uğramayacağı yönündedir. Buna göre ilgili mülkiyet hakkını ve buna ilişkin müdahalenin sana esdirilmesini İYUK m.10'a göre her zaman isteyebileceği dolayısıyla her başvuru sonucu verilen karar ile yeni bir sürenin başlayacağı görüşü ile kararı bozmuştur.

Kendi Görüşüm: Mülkiyet hakkı uluslararası sözleşmeler, AİHS kararları Anayasa, AYM kararları ve yüksek mahkeme kararları ile kabul edildiği ve güvence altına alındığı üzere temel bir insan hakkıdır. Zamanasımına uğramaz ve her zaman ileri sürülebilir. Ancak ve ancak kanuni bir düzenleme ile kısıtlanabilir. Tabiki kamu yararı amacı bulunması koşuluyla. Dolayısıyla mülkiyet hakkı olan bir taşınmaz kanuni düzenlemelere uyulmak ve kamu yararı amacı bulunmak koşuluyla bazı sınırlamalara tabi tutulabilir. Söz konusu korunması gerekli taşınmaz tescili bu koşullarla kanuna uygun ve hukuka uygundur.

Fakat ~~hukuka~~ hukuka uygunluk olmadığı ve kanuna uygun olmadığı ileri sürülebilir. Zaman içinde hukuka aykırılık ortaya çıkabilir. Dolayısıyla tescil sürekli bir etki göstermektedir mülkiyet hakkı üzerinde kısıtlamanın ve müdahalenin sürekliliği karşısında mülkiyet hakkı sahibi bu hakkını her zaman ileri sürerek müdahalenin men'ini isteyebilir. Dolayısıyla her başvuru yeni bir başvurudur ve yeni bir süre başlatacaktır.

Darıştay'ın kararını alması gereken hukuka daha uygun bulduğum kendi görüşüme göre.

Dilekçe

Danıştay Sayın Başkanlığına,

Davacı: A şirket:

Yürütmenin Durdurulması Talepli:

Adres: - - - - -

Durusma Talepli

Velîli: Av. Mustafa ÇALIŞKAN

Adres: - - - - -

Davalı: Gıda, Tarım, Hayvancılık Bakanlığı

İstanbul Valiliği Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü

: Adres: - - - - -

Konu: 5719 sayılı KHK m.19'a aykırı olan 20.03.2014 tarihli Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Genelgesinin iptali

Buna dayanarak verilen İstanbul Valiliği Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nün 2.5.2014 tarihli idari işleminin iptali istenmektedir.

Ayrıca söz konusu işlemin açıkça hukuka aykırı olması ve telafisi imkansız zararlar doğuracağı gerçeğiyle İYUK m.27 gereği Yürütmenin Durdurulması kararını talep ediyoruz.

Açıklamalar

1) Şirketimiz tarafından 18.10.2013 tarihli başvuru üzerine Bakanlık 17.12.2013 tarihinde ithalat izni vermiştir. Bunun üzerine şirket 29.000 TL'lik ürün ithal etmiş ve dağıtım yapmıştır.

2) Bakanlık 20.3.2014 tarihinde "Genelge" ile ithalat ve üretimi yasaklamış, verilmiş izinlerin iptalini ve ürünlerin toplatılmasını istemiştir.

3) Bunun üzerine Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2.5.2014 tarihinde ithalat iznini iptal ederek, ürünlerin toplatılmasına karar vermiştir.

Hukukî Gereklere

1) İl Müdürlüğü'nün işlemi yetki bakımından kavna aykırıdır. Zira yetkide paralellik gereği söz konusu izin alındığı Bakanlık ancak iptal edebilir. Dolayısıyla İl Müdürlüğü'nün işlemi hukuka aykırıdır.

2) Bakanlığın genelgesi açık olarak 5719 sayılı KHK'nın 19. maddesine aykırıdır. Bu maddeye göre ihraç edilmek üzere üretimlerde gıda kodlarına uygunluk aranmaz fakat Bakanlık her türlü üretimi "genelge" ile yasaklamıştır. Genelgeler kabul edilmiş KHK'lara aykırı olamaz açıkça aykırı olan genelgenin iptali gerekmektedir.

3) 5719 sayılı KHK'ya göre gıda maddelerinin güvenlik, kalite ve denetim esasında yetki Bakanlık (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı)dir. Fakat Bakanlık Genelgede "Aloe vera" içeren bütün ürünleri yasaklamıştır. Bakanlığın bu genelgesi yetki aşımıdır. Aynı zamanda sebep ve konu bakımından da sakattır. Gıda olmayan "Aloe Vera" içeren ürünlerin yasaklanması Bakanlığın yetki aşımıdır, ayrıca sebep ve konu bakımından sakattır.

Netice-i Talep: Yukarıda açıklanan nedenlerle KHK'ya aykırı olan Bakanlık genelgesinin yetki, sebep, konu bakımından da hukuka aykırı olması